

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA Żagań
z dnia

uchwała intencyjna w sprawie wyrażenia woli podjęcia działań zmierzających do utworzenia Domu Pomocy Społecznej na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

Rada Miasta Żagań uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Miasta Żagań, w celu zapewnienia mieszkańcom Gminy Żagań o statusie miejskim całodobowej opieki oraz wsparcia dostosowanego do ich potrzeb wynikających z wieku, stanu zdrowia lub niepełnosprawności, wyraża wolę podjęcia działań zmierzających do utworzenia na terenie gminy Domu Pomocy Społecznej.

§ 2. Utworzenie Domu Pomocy Społecznej, o którym mowa w § 1, ma na celu w szczególności:

1. zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i bytowych dla osób wymagających stałej opieki,
2. poprawę bezpieczeństwa socjalnego i jakości życia mieszkańców Gminy Żagań o statusie miejskim,
3. uzupełnienie lokalnego systemu wsparcia społecznego o placówkę całodobowej opieki,
4. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niesamodzielnych.

§ 3. Rada Miasta Żagań deklaruje wolę:

1. podjęcia działań organizacyjnych, prawnych i finansowych zmierzających do utworzenia Domu Pomocy Społecznej,
2. analizy możliwości lokalowych i infrastrukturalnych na terenie Gminy,
3. poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania, w tym środków budżetu państwa oraz funduszy europejskich,
4. współpracy z Powiatem Żagańskim oraz innymi podmiotami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej.

§ 4. Realizacja niniejszej uchwały nie powoduje bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu Gminy Żagań o statusie miejskim, a jej wykonanie będzie uzależnione od wyników prowadzonych analiz i zabezpieczenia środków finansowych.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Żagań.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Podjęcie niniejszej uchwały intencyjnej w sprawie utworzenia Domu Pomocy Społecznej na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim wynika z rosnących potrzeb społecznych związanych z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa oraz zwiększającą się liczbą osób wymagających całodobowej opieki.

Gmina Żagań o statusie miejskim, podobnie jak inne jednostki samorządu terytorialnego w Polsce, doświadcza niekorzystnych zmian demograficznych. Systematycznie wzrasta udział osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Prognozy demograficzne wskazują, że proces starzenia się społeczeństwa będzie się pogłębiał, co przełoży się na wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, w tym całodobową opiekę instytucjonalną.

Dodatkowo wzrasta liczba osób samotnych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami, które nie mogą liczyć na wsparcie rodziny lub opieki środowiskowej w wystarczającym zakresie.

Obecnie Gmina Żagań o statusie miejskim nie dysponuje własnym Domem Pomocy Społecznej, w związku z tym mieszkańcy wymagający całodobowej opieki kierowani są do placówek zlokalizowanych poza terenem gminy, często w innych powiatach, a nawet województwach.

Rozwiązanie to generuje szereg problemów:

- utrudnia kontakt rodzin z osobami przebywającymi w placówkach,
- osłabia więzi społeczne i rodzinne,
- ogranicza możliwość bieżącego monitorowania jakości świadczonych usług,
- powoduje konieczność ponoszenia stałych wysokich kosztów przez gminę.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, gmina ponosi koszty pobytu mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w części niepokrytej przez mieszkańca oraz jego rodzinę.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w DPS w Polsce wynosi obecnie od około **6 600 do 8 000 zł**, a w przypadku dużej niepełnosprawności nawet do **10 000 zł**. W praktyce oznacza to, że gmina dopłaca często **kilka tysięcy złotych miesięcznie do jednej osoby**.

Przy rosnącej liczbie osób kierowanych do DPS:

- całkowite wydatki gminy w tym zakresie systematycznie rosną,
- koszty te mają charakter długoterminowy i trudny do ograniczenia przy obecnym modelu.

Utworzenie Domu Pomocy Społecznej na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim stanowi rozwiązanie racjonalne ekonomicznie w perspektywie długoterminowej.

Korzyści finansowe i organizacyjne obejmują w szczególności:

- **ograniczenie kosztów kierowania mieszkańców do placówek zewnętrznych,**

- możliwość **optymalizacji wydatków poprzez racjonalne zarządzanie własną placówką**,
- **pozyskanie środków zewnętrznych** (fundusze europejskie, dotacje rządowe), co może istotnie obniżyć koszty inwestycyjne,
- możliwość przyjmowania mieszkańców z innych gmin, co może stanowić dodatkowe źródło dochodów.

W dłuższej perspektywie utrzymywanie własnej infrastruktury opiekuńczej pozwala na:

- stabilizację wydatków budżetowych,
- większą kontrolę nad poziomem kosztów,
- dostosowanie oferty usług do faktycznych potrzeb lokalnej społeczności.

Powstanie DPS w Żaganiu przyniesie również istotne korzyści społeczne:

- poprawę dostępności usług opiekuńczych,
- zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców,
- umożliwienie pozostania osób wymagających opieki w środowisku lokalnym, blisko rodziny,
- utworzenie nowych miejsc pracy w sektorze usług społecznych,
- rozwój lokalnej infrastruktury społecznej.

Biorąc pod uwagę:

- postępujące zmiany demograficzne,
- rosnące koszty utrzymania mieszkańców w DPS poza terenem gminy,
- ograniczoną dostępność miejsc w placówkach,
- oraz długofalowe korzyści ekonomiczne i społeczne,

podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione i stanowi racjonalny kierunek rozwoju lokalnego systemu wsparcia społecznego.

Analiza długoterminowa wskazuje, że obecny model kierowania mieszkańcami Gminy Żagań o statusie miejskim do Domów Pomocy Społecznej zlokalizowanych poza jej terenem generuje istotne i stale rosnące obciążenia dla budżetu gminy.

Na dziś w placówkach DPS przebywa 37 mieszkańców gminy, a średnia miesięczna dopłata ze strony gminy wynosi ok. 4 000 zł na osobę, roczny koszt wynosi około 1 780 000 zł. Kwota ta, w związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa, systematycznie rośnie – zarówno z uwagi na zwiększającą się liczbę osób wymagających całodobowej opieki, jak i wzrost kosztów utrzymania w placówkach.

Prognoza finansowa wskazuje, że w perspektywie 10 lat łączne wydatki gminy na ten cel mogą wynieść nawet **ponad 20 mln zł**, przy jednoczesnym braku trwałego efektu inwestycyjnego oraz ograniczonej możliwości wpływania na poziom kosztów i standard świadczonych usług.

Alternatywą dla obecnego modelu jest utworzenie Domu Pomocy Społecznej na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim, co – pomimo konieczności poniesienia nakładów inwestycyjnych –

stanowi rozwiązanie racjonalne ekonomicznie w perspektywie wieloletniej. Szacunkowy koszt utworzenia placówki wynosi od 10 do 18 mln zł, przy czym możliwe jest uzyskanie dofinansowania ze środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich oraz programów rządowych.

Należy podkreślić, że środki, które obecnie gmina przekazuje do placówek zewnętrznych, mogą w przyszłości stanowić źródło finansowania funkcjonowania własnej jednostki. W efekcie następuje przesunięcie wydatków zewnętrznych na rzecz inwestycji lokalnej, co pozwala nie tylko na lepszą kontrolę kosztów, ale również na tworzenie miejsc pracy oraz rozwój lokalnej infrastruktury społecznej.

W perspektywie kilku lat funkcjonowania placówki możliwe jest osiągnięcie równowagi finansowej inwestycji, a dalsze jej utrzymywanie przynosi wymierne korzyści ekonomiczne i społeczne dla Gminy Żagań o statusie miejskim.

Brak decyzji o utworzeniu Domu Pomocy Społecznej nie oznacza braku wydatków – oznacza jedynie dalsze, wielomilionowe finansowanie usług poza gminą, bez możliwości wpływu na ich koszt, dostępność i jakość, podczas gdy te same środki mogą budować trwałą infrastrukturę i bezpieczeństwo socjalne mieszkańców na miejscu.

Niniejsza uchwała ma charakter intencyjny i nie rodzi bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu gminy, co zostało wskazane w § 4 uchwały. Stanowi ona pierwszy krok do przeprowadzenia szczegółowych analiz organizacyjnych, lokalowych oraz finansowych, które pozwolą na podjęcie dalszych decyzji inwestycyjnych.